

DE BEELDENAAR

MEI/JUNI 1994, 18^e JAARGANG NR. 3

Een hommage aan Andries Copier

A. POULSSEN en
L.F. TEDING VAN
BERKHOUT

De Vereniging voor Penningkunst heeft de industrieel ontwerper Bruno Ninaber van Eyben – bekend van het huidige Nederlandse muntgeld en penningen voor onder andere het Joods Historisch Museum en het Concertgebouw te Amsterdam – uitgenodigd haar jaarpenning 1994 te ontwerpen. Als thema is gekozen voor een hommage aan de glaskunstenaar Andries Copier. Bruno Ninaber neemt zowel het ontwerp als ook de produktie voor zijn rekening. De penning zal in een oplage van 725 exemplaren worden vervaardigd.

De betekenis van de penning als voorwerp van herkenning en de persoonlijke interpretatie van de persoon Copier, waren de uitgangspunten voor de ontwerper:

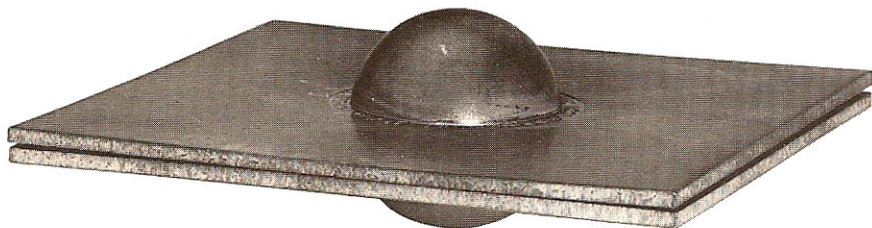
Ik beschouw een penning als een soort kleinood dat je in de palm van je hand kunt koesteren. Wanneer je die gedachtengang in verband brengt met Copier, iemand die reeds gestorven is en voor wie je veel respect en waardering hebt, dan kom je uit bij een soort relikwie. Een bijzonder doosje waarin je de tastbare verbeelding van een persoon zorgvuldig kunt opbergen. Vanuit die analyse kom je vanzelf bij het punt waar de vorm onontkoombaar is. De spanning zit in het

omzetten van die metaforen tot een mooie penning.

Bruno Ninaber is uiteindelijk uitgekomen bij een eenvoudige glazen bol, omgeven door twee loodplaatjes. In beide plaatjes is een holte geperst, die de bol naadloos omvat en reeds iets van de inhoud verradt. De bol houdt de plaatjes bij elkaar en wordt zo het centrale, constructieve element van de penning. Aan de buitenzijde, op de overgang van de bolling en het platte vlak, staat in opwaartse letters de naam van de vereniging en van de ontwerper, evenals het jaartal. Aan de binnenzijde is de tekst ANDRIES COPIER 1901 - 1991 aangebracht rond de holte.

Ninaber koos voor lood omdat dit duurzame materiaal al sinds eeuwen wordt gebruikt als bekleding voor sarcofagen van gezagsdragers. (stenen, houten of metalen doorkisten, die bestemd waren als monument zichtbaar te blijven, b.v. in een grafkamer of tombe). Lood heeft een lange traditie, die onverbrekkelijk verbonden is met eerbied, gezag en onvergankelijkheid. Vroeger werd vaak een loden koker gevuld met een oorkonde en munten uit het jaar van de bouw achter de gedenksteen van een voltooid bouwwerk

*'Hommage aan
Andries Copier',
lood en glas, 87 x
87 mm / 28 mm,
Jaarpenning 1994
van de Vereniging
voor Penningkunst*

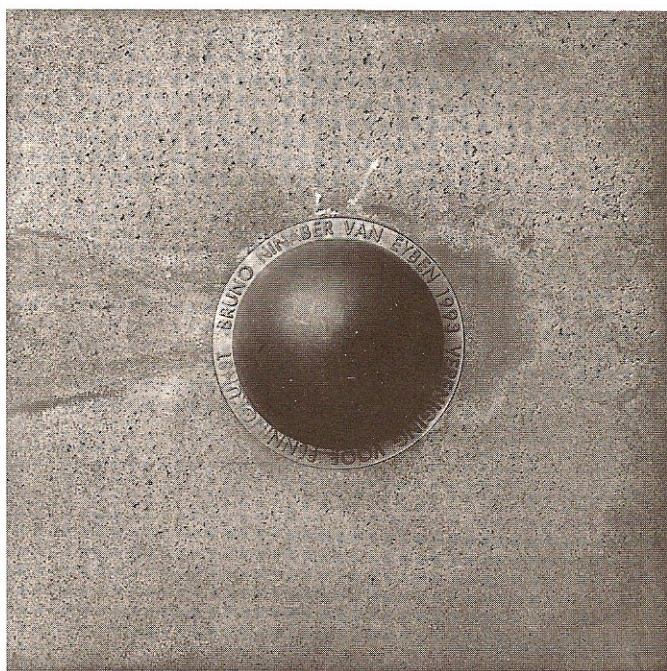
ingemetseld. Bovendien is lood een basiselement van kristal, het materiaal waarmee Copier voornamelijk gewerkt heeft.

Ik wilde geen bronzen penning en had ook niet de pretentie om een glazen penning te maken. Copier kon zich veel beter in dat materiaal uitdrukken. Toch wilde ik glas als symbool voor Copier. Het werd een zwarte glazen bol; een minimale en pure vorm. Sympathiek en eenvoudig, aldus de ontwerper.

Voordat de penning geproduceerd kon worden, was het noodzakelijk proefondervindelijk te zoeken naar het juiste materiaal en het meest efficiënte productieproces. Het oorspronkelijk gekozen materiaal, puur lood, bleek niet voldoende eigen stijfheid en duurzaamheid te bezitten. Uiteindelijk werd het een tin/loodlegering, die in een voorverwarmde

messing mal gegoten werd. De tekst is vervolgens nageperst. Proefsgewijs wordt er naar een nauwkeurig evenwicht gezocht tussen de dikte van het te persen materiaal en de daaruit optredende rek. Dit gebeurt in het eigen atelier van Bruno Ninaber, waar hij er zeker van kan zijn dat de uitvoering voldoet aan de hoge eisen die hij aan de kwaliteit van zijn ontwerpen stelt. Daar is de parallel te vinden met Copier, die naast de pure esthetische kwaliteit, ook veel aandacht besteedde aan het productieproces en de kostprijs van zijn producten.

Met veel belangstelling kijken wij uit naar de Algemene ledenvergadering van de Vereniging voor Penningkunst op 4 juni aanstaande, waar Bruno Ninaber van Eyben zijn penning zal presenteren. ■

buitenzijde

ANDRIES DIRK COPIER

(1901- 1991) begon op dertienjarige leeftijd in zijn geboorteplaats te werken bij de Glasfabriek Leerdam. Directeur P.M. Cochijs had grote invloed op hem. Deze trok bekende ontwerpers en architecten aan om ontwerpen te maken voor de collectie van de fabriek. Copier werd de vaste bedrijfsontwerper, verbeterde er de productie en introduceerde het experiment. Het Gildeglass, dat in 1930 werd vormgegeven en nog steeds – aangepast – wordt geproduceerd, is kenmerkend voor de ontwerppraktijk van Copier. Omstreeks 1940 richtte hij een aan de fabriek verbonden glasschool op. Naast sier- en gebruiksglazen

ontwierp hij glasplastieken. In zijn werk is sprake van een relatie met De Stijl-groep en het Bauhaus. Zijn stijl is steeds herkenbaar, maar ook steeds beïnvloed door de tijd. Welke invloeden Copier ook onderging, duidelijk is dat hij dacht en ontwierp in glas. Het samenwerken met glasblazers heeft hem steeds geboeid. In 1977 verwisselde Copier Leerdam voor het vrije kunstenaarschap. Hij werkte als glaskunstenaar in Nederland, Italië, Zweden, Tjechoslowakije en Amerika. In 1987 werd hem de David Roëll Prijs toegekend voor zijn omvangrijke oeuvre.

(Bron: Catalogus van de tentoonstelling *Vorm en Glas* Tilburg, 1988).

binnenzijde